

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉНО УЕДАНУТ НА ТРАКУ
ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:

на годину	6 дин.
за пола године	3 дин.
за стране земље на годину	9 дин.

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА
ЈЕ У ЗДАЊУ
ОПШТИНСКОГ СУДА

Цена је огласима 6 дин. пара од врсте
Преплату ваља слати упутицом на општин-
ски суд а све кореспонденције на уредника
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ
Неплаћена писма не примају се.

БЕСЕДА

КОЈОМ ЈЕ КРАЉЕВСКО НАМЕСНИШТВО У ИМЕ ЊЕГОВОГА ВЕЛИЧАНСТВА, КРАЉА СРБИЈЕ АЛЕКСАНДРА I.
ОТВОРИЛО СЕДНИЦЕ ВАПРЕДНОМЕ САЗИВУ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ 8. ОКТОМБРА 1889.

Поштовани Посланици!

Са осећањима особитога задовољства поздрављамо добродошлицом вас, Народне Представнике, ску-
пљене овде први пут на основу новог Устава.

Избором, који је 14. Септембра извршен свуда у најбољем реду, показао је српски народ да је до-
стојан уставних слобода, јер је умео успешно да реши један тежак задатак у државном животу: да сложи
ред са слободом.

Од времена, кад се Народно Представништво последњи пут из овога дома разишло, извршене су
у нашој Отаџбини промене од пресуднога значаја за њен будући уставни и државни живот.

Његово Величанство Краљ Милан, одзивајући се више пута изјављеној жељи народа за уставним
преображајем, у договору са великом Народном Скупштином, дао је земљи нов Устав, којим су грађан-
ска права српских држављана боље подјемчена, а правилан уставни живот Краљевине од могућих слу-
чајности потпуније обезбеђен.

Давши земљи тако слободоуман Устав, Краљ Милан одрекао се драговољно Престола, и 22. Фебруара
ове године предао је, на свечан начин, Краљевство законитом своме Наследнику, Своме јединцу сину Алек-
сандру, који је одмах ступио на престо Својих предака под именом Александра I. Обреновића V.

Како Његово Величанство Краљ Александар није пунолетан, то смо на основу Устава, примили
Краљевску власт до Његова пунолетства, Ми Краљевски Намесници, што смо народу прокламацијом одмах
објавили.

Поштовани Посланици!

Ова мирна промена на Краљевском Престолу, извршена строго по одредбама Устава, поздрављена
је била у земљи као дело патриотскога пожртвовања бившега Краља, и као почетак напредније уставне и пар-
ламентарне владавине у Србији. Народ је једнодушно поздравио долазак на престо Краља Александра као
носиоца новог срећнијега доба. Са осећањима признавања према заслужној Народној Династији, а одушевљен
љубављу према младоме Краљу, Народ је из целе земље похитао да му поднесе своја честитања и изјаве
своје оданости, кад је Он 20. Јуна, по завету Светога првовенчаног Краља, у седмобратној Жичи, на најсве-
чанији начин, био миропомазан на Краљевство.

Големо и усрдно учешће које је народ тада показао, даје несумњиве доказе, колико се он осећа за-
довољан, што је велика промена на престолу свршена без оних криза, које су, на жалост, тако често српски
престо, а са њим и Србију потресале. Нека је слава патриотској оданости, којом је Народ српски пригралио
племенити подмладак своје славне династије.

Не мање смо срећни, што смо у стању јавити вам, да је у овој свечаној прилици, Србија била по-
частвована и благонаклоном пажњом од стране Европских Сила. Сматрамо за пријатну дужност, да овде, пред
лицем Народног Представништва, дамо израза дубокој захвалности према свима оним узвишеним Сувере-

нима и Поглаварима Држава, који, са својим високим владама, или послаше или преко својих нарочитих изасланика изразише Његовом Величанству Краљу Александру своје симпатичне поздраве. Ми смо их примили као знак пријатељства и наклоности према Србији и њеном узвишеном владоцу.

Поштовани посланици!

Примивши Краљевску власт у своје руке, Краљевско Намесништво сматрало је за своју дужност да својим првим коракот стане на земљиште строго уставно. У то име оно је поверило владу људима, о којима је, према расположењу већине народа, држало, да су најпованији, да му помогну повести државне послове у духу новог Устава.

Тешки су и многобројни задатци, које смо у наслеђе примили. Краљевско Намесништво и влада, затекли су земљу у мучним финансијским приликама. С једне стране текућа велика отплаћивања државних дугова, а с друге стране неправилан државни буџет, који се са знатним дефицитом, због одлагања Народне Скупштине, већ три године повлачи, налагали су заповеднички, да се без одлагања предузму све мере, које су потребне, да се, уз могућну штедњу, државни приходи што већма увећају и обезбеде.

У тој тежњи влада је одмах дефинитивно узела монопол дувана у државне руке.

Имајући нарочити узрока, да и експлоатацију државних железница пренесе на државу, влада је и том мером припомогла истој тежњи; а благодарећи пријатељском посредовању француске владе, она је успела, да се са француским друштвом на леп начин споразуме. Вама ће бити поднесени законски предлози, који се односе на ову погодбу.

У тежњи, да се у отачаственој Цркви поврати поремећени ред, нама је пошло за руком да канонску хијерархију успоставимо и мир Цркви повратимо. У тој истој тежњи вама ће влада поднети законски предлог, који смера на то, да се администрација Цркве и њени одношаји према држави, у интересу како Цркве тако и државе, боље уреде.

Садашње уређење наше војске потребује измене, како би наша укупна оружана снага, не оптерећавајући сувише државни буџет, своје задатку боље одговорила. Наша влада поднеће вам пројект новог уређења војске и њене администрације, по коме ће се, задржавајући садашњу кадровску систему за редогну војску, повратити установа Народне војске.

Поштовани Посланици!

Нов Устав захтева промене у разним гранама нашег законодавства. У низу од више година Законодавно Тело имаће да ради на томе задатку. Садашња Народна Скупштина сазвана по Уставу у овај ванредни сазив, имаће, поред административних послова, који су јој Уставом намењени, и поред утврђења државног буџета и финансијских закона, који са њим стоје у вези, да донесе органске законе, који ће нов Устав у живот да уведу. Зато ће вам Наша влада поднети на решење: закон, којим се судска власт, коју данас врше полицијске власти, преноси на грађанске судове, а у неколико и она судска власт, коју сада врше општински судови; изборни закон скупштински; закон о уређењу округа, срезова и општина; закон о пословном реду у Народној Скупштини; закон о општинама у духу општинске самоуправе, а у вези са овим и закон о општинским кошевима.

Поштовани Посланици!

Имајући да решава тако важне задатке: да се уставне одредбе органским законима у живот приведу, и да се економно стање земље унапреди, Србији је потребан мир како унутра, тако и ван њених грађана. Ми смо срећни, што вам можемо јавити, да су наши одношаји како са суседним тако и са осталим државама са свим исправни и пријатељски; Ми смо својој Отаџбини не само очували оно пријатељство Сила, које смо затекли, но смо били у стању још и да га развијемо и поцунимо новим драгоценим тековинама. Ми смо, не мање, задахнути жељом да споразумно са осталим балканским државама негујемо слогу и мир на балканском полуострву, и да гајимо самостални развитак балканских народа. Ми ћемо, са својом владом, стално корачати овим путем, на коме су интереси српски најбоље закриљени.

Поштовани Посланици!

Желећи вам, у име Бога, срећан рад, оглашујемо, у име Његовога Величанства Краља Александра I, да су седнице овога ванредног сазива Народне Скупштине отворене.

Живео Краљ Александар I!

Живео Народ Српски!

у Београду, Октобра 1889.

Председник Министарског Савета
Министар Иностранних Дела,
Генерал

С. Грујић

Министар Грађевина

П. Велимировић

Министар Финансије,

Др. М. В. Вујић

Министар Просвете и Црквених Послов

Св. Милосављевић

Министар Правде

Гл. Гершић

Министар Народне Привреде,

Ст. Р. Поповић

Министар Унутрашњих Дела,

К. С. Таушановић

Министар Војни,

Д. Бурић

КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ

Јов. Ристић,

К. С. Протић,

Јов. Велимарковић.

РАДЊА ОПШТИНСКОГ ОДБОРА

САСТАНАК

ОДБОРА ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ

(По стенографским белешкама

држан 19. Септембра 1889 год. у Београду.

Почетак у 6 часова по подне.

V

Председник. Чујте господо протокол лицитације за оправку старих и набавку нових фењера која је остала на Д. Гођевицу и комп. по условима за 2488 динара.

(Прочитано.) Усвајате ли господо лицитацију? (Усвајамо).

VI.

Председник. Изволте чути протокол држане лицитације на набавку гаса, која је остала на К. Петровићу по 47 д. пара од еплограма.

Светозар Боторић. Баш сад кад је говор о гасу желио би да знам, шта би са оном комисијом у којој је и г. Др. Марко Лeko, која има да испита какав гас треба да буде. Шта је она урадила?

Председник. Она је прописала услове. Што се ове цене тиче мени је ствар непозната, али ми се чини да је скупа. Ви се у томе боље разумете, па решите како је право.

Милорад Д. Јанковић. Ланске године био је гас 43—43½, а сад је 47½ — Дакле скупи. Кад би било рачуна исти би лиферант лициитирали даље а не би оставили и застали. Ову лицитацију треба усвојити.

Илија Цветановић. И ја се занимам потрошњом гаса, али дане је била цена горе 6 фор. а сад је 7½. За то је гас сада и скупи. Може се ова лицитација одобрити.

Председник. Како би било да држимо лицитацију за пола године, и можда ће доцније гас о јевтинићи па ће и цена бити јевтинија за општину.

Никола Мијајловић. Лиферант нема рачуна да и зими лиферује гаса по ову цену, но он рачуна на летњу сезону када гас појевтини, те тако изравњава цену. Према томе не може се држати лицитација за пола године, јер би и цена онда много скупа била, а то није у интересу општине. (Чује се: То је истина.)

Раденко Драгојевић. Ја не знам колико општина троши гаса годишње; али знам то, да у месецу новембру скаче цена гасу а у мају почне да опада и према томе могли би држати једну лицитацију од 1. новембра до априла или маја, а другу од 1 маја до новембра.

Никола Х. Поповић. Онда кад је тако треба променити време лициитирања за гас.

Председник. Могли би држати лицитацију у два рока. Ако је ово корисно за општину онда тако и да урадимо.

Никола Милишић. Ја не би био мишљења да се у два рока лициитира. Онај који даје гас рачуна за целу годину узимајући и већу и нижу цену зими и лети, и рачуна ако изгуби на цени зими, да добије

лети — Сад пошто је лицитација држана за годину дана, ја сам да се усвоји.

Никола Х. Поповић. Према садањем објашњењу треба лицитацију одобрити.

Светозар Боторић. Ја би био мишљења да се по овим условима држи још једна лицитација, па ако се не добије нижа цена онда, да се ова одобри.

Младен Тодоровић кмет. Нема смисла држати лицитацију за половину године, јер се сваки лициитант ослања на то, ако изгуби зими, да се накнади лети. Према овоме за општину би изашло скупе. Једино је што се може још учинити то, да се држи још једна лицитација.

Раденко Драговић. Ако не ћемо на пола годину, онда да држимо још једну лицитацију.

Председник. Ја би усвојио разлог г. Драговића да се држи још једна лицитација, да нам се не би после пребацило.

М. Велизарић. Лицитација је била јавна и сваки је могао доћи и лициитирати. То што ће ко говорити нас се ни шта не тиче. Ја би ову лицитацију одобрисао.

Раденко Драгојевић. Доиста господо, зна се да сваки може да лициитира. Али ово пада у очи, што се при лицитацији одређују и одборници у присуству, па они кад виде јевтино они узму на себе. То доиста пада у очи и онда кажу: како то баш да све одборници узимају.

Никола Милишић. Ја мислим да сваки одборник треба да присуствује и да тера

што више у корист општине ако има рачуна. Ко хоће за инат да говори нека говори кад друга посла нема. Ми треба свуда да терамо на више, да нас неизигравају, и ако извучемо грбину добро, а ако не извучемо, нека трпимо што нас снађе.

Раденко Драгојевић. Нека присуствују, али не да и узимају на себе, нарочито кад се види, да нема веће цене.

Председник. Боље је да држимо још једну лицитацију; — а што се тиче оних одборника што лицитирају од моје им стране хвала јер они запста у корист општине раде.

Жив. Бугарчић. Пошто се овде пријављују разна мишљења, ја сам за другу лицитацију. (Чује се: да се гласа.)

Председник. Добро. Ко је за то да се одобри лицитација нека каже „за“ а ко је да се одреди нова, нека каже против“ (Настаје гласање. После)

Дакле једанајест — 11 су за а троица 3 — против. Дакле усвојена је лицитација.

VII

Председник. Чујмо даље протокол државне лицитације за крпеж и претрес калдрме код Пашоне, и она је остала на Стојану Крстићу. (Прочитан.)

Раденко Драгојевић. То је тај Стојан Крстић о коме је овде целог лета било говора. Он је човек који и није мајстор а целог лета нам је правно сметње. Ја неби ту лицитацију одобрио.

Жив. Бугарчић. Према цени, ја би томе човеку одобрио ту лицитацију с тога, што је изгубио на калдрми код три кључа.

Свет. Боторић. Ја ни сам за то, да се одобри лицитација. То је човек, који је летос оштетио београдску калдрму. Ја сам мишљења да се та улица на ново претресе сва, јер оно, што је тај Стојан летос урадио не вреди ништа. Дакле нека се држи друга лицитација. (Чује се: колика је та калдрма.)

Председник. Што се тиче количине њене, познато вам је да је комисија казала да има 350 метара да се крпи а 750 да се претресе. Инжињерско одељење мора бити да се је овога придржавало, а што су казали да се крпи сигурно су нашли доста крупног камења. Она — комисија — није ништа погрешила и ако ову лицитацију не усвојите отићићемо у зиму.

Свет. Боторић. По мом мишљењу треба пнова радити а одбор нек реши како хоће.

Никола Ј. Михајловић. Запста мени је тешко да мењам услове, али се са свим слажем са г. Боторићем за тај претрес. Крпеж није лако ни измерити, јер је то поправљено овде онде па не може да се право стање сазна. Ја сам био у једној такој комисији и видно сам да је тешко припити крпљену радњу.

Никола Х. Поповић. И ја би био мишљења да се та калдрма сва претресе, јер крпеж не вреди ништа.

Свет. Боторић. Комисија која излази да прегледа рад, има услове и лако јој је сазнати шта је урађено, а кад је крпеж, то не може да зна.

Председник. Ја нисам противан вашем мишљењу али ако се претресе сва, изићиће велика разлика у цени.

Марко Велизарић. То стоји што ви кажете г. председниче, али кад комисија каже, да је калдрма тако искварена да треба да се претресе, онда тако и нека буде.

Настас Крстић. Та калдрма донеста треба сва да се претресе, а овоме лицитанту не треба је уступити у рад, јер он и није мајстор него само омета општину.

Мирорад Д. Јанковић. Гди год има да се каква калдрма прими треба поред одборника и инжињер да изађе. То досад није чињено, а ми који се одређујемо не знамо. С тога би молио, да у будуће излази и по један инжињер

Председник. Дакле на првом месту одбор неодобрава лицитацију, а на другом месту онај простор, који је предложен да се покрпи у место тога, да се и он претресе.

Усваја ли одбор овако? (Усваја.)

VIII

Председник. Овог часа добио сам један акт: К. Панђеле за закуп нашег права на цубок. Износим тај акт, али се о њему не може у овој седници ништа решити, док не видимо какав однос постоји између лиферанта меса за војску и министра војног, па у другој ма и непуној седници можемо донети одлуку. Дотле суд ће учинити своје.

IX

Председник. Конзисторија Београдско-преко управе спроводи одговор свештеника и татора о измештању или грађењу нове дорђолске цркве.

Милутин Марковић. Ја се сећам да је још једном било такво питање пред одбор па је у извесном правцу одговорено. Тај одговор наш треба овде сајузити и онда решити ову ствар.

Свет. Боторић. Ја се слажем са г. Милутином, да се нађу акта па онда да се реши што треба.

Председник. Усвајате ли господо да се одложи за другу седницу? (Усвајамо.)

X

Председник. Још прошле године добили смо од „Кола Јахача — Књаз Михаило“ акт, који је свима општинама послат у целији да би се уписале за уметељаче. За нашу отачбину ово је удружење врло корисно и нама је дужност да се одазовемо, овакој корисној установи.

Никола Х. Поповић. Добро сад сте предлог учинили, па нека остане остало за другу седницу.

Председник. Ова је ствар била више пута на дневном реду и штампано је по новинама.

Свет. Боторић. Целој Србији познато је, да је коло јахача корисно за целу Србију. Ми знамо, да сви полажу много на то друштво. Ено и ми смо ту скоро решили да потражимо његову помоћ за куповину коња. Предлажем, да општина београдска уишце у утемељачки фонд његов 300 динара.

Председник. Ја би био за то, да дамо округлу цифру од 500 динара.

М. Велизарић. Јесте, али кад се зна, да је београдска општина основала један фонд за благодјејање у част Вука Караџића, кад се зна да она даје сваке године 1000 дин друштву Св. Саве, кад се зна колико осим тога даје другим друштвима, а зна и како су огромне њене потребе, мислим да јој неће нико замерити и да је за њу доста кад да 300 динара.

Председник. Усваја ли одбор ову цифру? (Усваја.)

XI

Председник. Има господо један акт управе монопола дувана којим моли да направимо тротоар за раденике и то до фабрике, како не би ишли зими по грдноме благу на штету свога здравља.

Милорад Д. Јанковић. Заиста је потребан овај пут да се направи.

Председник. Ја мислим господо, да издамо налог нашем инжињеру да оде на лице места па да узме један правац и направи.

Свет. Боторић. Нека се додаду још два одборника из онога краја да буду присутни.

Председник. Добро. Они нек све виде и што они предложу да се изврши. Ја предлажем: Раденка Драгојевића и Илију Цветановића. (Усваја се.)

Састанак је овај закључен.

САСТАНАК

ОДБОРА ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ
(По стенографским белешкама)

држан 9. Септембра 1889. год. у Београду.
Почетак у 6¹/₂ часова по подне

Били: Председник г. Живко Карабибровић, кметовски помоћник г. Јован Антијевић, чланови одбора: г. г. Никола П. Михаиловић, Милош Обрковић, Н. Вуковић, Ђорђе Николић, Милутин Ј. Марковић, Јован Ж. Ђурић, Хаим Д. Азријел, Н. М. Милишић, Д. Т. Вељковић, Никола Д. Кики, Светозар Боторић, Живко Бугарчић, Никола Р. Поповић, Илија Цветановић, Др. Марко Т. Леко, Милован Р.

Маринковић, Димитрије М. Ђорђевић и Р. Драговић.

Садржај: 1.) Примљено к' знању обећање Панте Манојловића да му се за откопавање Милутинове улице плати место 1,10 по 0,95 дин. од куб. мет.; 2.) Извештај комисије која прегледала понуде за стан ноћних стражара; 3.) Резерат о давању под закуп салајских плацева; 4.) Резерат о држатој лицитацији за набавку хране за коње пожарне чете; 5.) Избор двају одборника за чланове бирачког одбора, на место г. г. Х. Д. Азријела и Дим. Ђорђевића, који су спречени послом те се не могу примити те дужности; 6.) Резерат комисијски о регулацији Вишњичке и Милетине улице.

I

Председник. Молим вас господо, састанак је отворен. Изволте чути протоколе двају прошлих састанака. (Прочитани).

Председник. Има ли господо ко шта да приметити на протокол? (Нема).

Јован Ђурић. Тамо је решено за старо гробље да се ограда и та ограда почела је већ да се ради. Али то није најкорисније за општину јер се шанац подкопава са стране тркалишта а једна ограда има у гробљу поред шанца, и зато то не може трајати ни два месеца, јер најмање блато да буде, шанац ће се сав затрпати. Зато би требало да се земља баца унутра и да шанац остане као што је. Ово по општину није корисно, зато одредите неколико одборника да виде шта се ради.

Председник. Лицитација је за то државна, и ја не знам како је грађевински оделјак предвидео, али овако како се определи, тако и имам радити. Ја не могу да мењам. А ако се што ради против инжењеровога мишљења и на штету општине, онда ћу стати томе на пут.

II

Председник. Изволте сад чути неколико молбе за уверења.

Секретар чита молбе: Милутина Вошковића б.в. практиканта кв. теразиског — стања сиротног, владања доброг; Богосава Вукмановића родом из Чачка, Јеврема Мићића родом из Пожеге, Алексе Недељковића кафеције на врачару — прва двојица непознати а трећи је стања сиротног, владања доброг. Алексе Сејиновића бив. чиновника управе монопола дувана — непознато; Адимија Савића адвоката — владања доброг стања средњег.

Бачка уверења: Стевана Вучковића ћака — стања сиротног — Николе Маџаревића ћака учит. школе — стања сиротног — Стојана Росића ћака учит. школе; Милоша Грома ћака — сиротног стања; Љубице Ракићеве ученице 4. разреда — више женске школе — сиротног стања; Војислава Радојчића учен. I. разр. гимназије — сиротног стања; Душана Апостоловића учен. V.

раз. гимназије — сиротног стања; Јудина Савчићева ученица I. раз. више жен. школе — сиротног стања; Ивана Павићевића учен. VII. разр. гимн. — сиротног стања; Васе Деђанског учен. I. разр. гимназије — сиротног стања; Катарине Илићеве ученице III. разр. в. жен. школе — сиротног стања; Јована Ердељановића учен. I. раз. гимн. — сиротног стања; Тодора Богдановића ученика VII. раз. гимназије — сиротног стања; Душана Симића — сиротног стања; Јелене Ристићеве — сиротног стања.

III

Преседник. Ви знате да су држане раније лицитације за оправку куће и ограду старог гробља и лицитација за оправку старог кантара на марвеној пијаци и направку двеју зграда за кантаре. Ви нисте лицитације одобрили, него сте овластили суд да се погађа. Ми смо постигли јевтиније цене и тако смо:

а.) направку зграде кантарске уступили Н. Стојановићу по 900 дин.;

б.) оправку зграде глав. кантара на марвеној пијаци В. Дамњановићу за 1440 динара;

в.) Ограду старог гробља В. Дамњановићу за 1075 дин. (Примљено к' знању).

IV

Председник. Државна је лицитација за закуп плацева салајских.

Кад сам на поновљеној лицитацији добио од првог плаца 180 динара а од другог 90 и неколико динара, нисам ни хтео да вам износим, пошто су цене мале, него наредим трећу лицитацију с тим, да најмања цена буде од првог плаца 300 динара; од другог 240 а од трећег 200 дин. Дакле да се од те цене почне, па ко хоће, нека лицитира. Због тога је држата трећа лицитација. Први плац на смедеревском друму узео је Гл. Стојановић за 305, а остали су остали. На Карабурми издати су сви: први Д. Науновићу за 300, други Ј. Тодоровићу за 207 и трећи Ј. Максимовићу за 154 дин.

Жив. Бугарчић. Ја сам дознао г. председнице да је неко отворио касашницу испод Карабурме, сигурно да продаје месо. Још шта више слушао сам од људи да он чак коље и говеда и доноси их у варош. Ја би вас молио ако се може да се заштите интереси општински.

Председник. Учињени су кораци, коду праве.

Сад молим вас господо да говоримо о овом што је на дневном реду. Ове су лицитације за козаре држане и по староме обичају они који узимају то, треба данас да почну али ја нисам могао дозволити док ви не одобрите. Ја мислим да ове лицитације можемо одобрити. Али још нешто да

вам кажем. Ми тако исто имамо да платимо неку накнаду сопственицима чије смо плацеви заузели са салане. То је комисија по годила. Али ја мислим да би погођених 180 дин. могли платити само тако ако се сви сал. плацеви издаду. Иначе да платимо мање.

Дакле пристајете ли да се приме лицитације и да се по мом мишљењу поступи према сопственицима плацева. (Пристајемо). Добро.

Св. Боторић. Имају ли права да подижу други на своје земљишту козаре и да кољу. Ја знам да су дањске године тако практиковали.

Председник. Ја мислим да се ове године ни од стране управе не може дозвољавати ни где више сем комисијом одређених места.

Св. Боторић. Ако то не можете извојевати да тако буде онда је најбоље дати она места за кланице која се скупље могу дати. Јер ако санитет нама забрани извесна места а њима дозволи, то ће за општину бити очевидне штете.

Раденко Драговић. Ја сам хтео то исто да кажем што и г. Боторић, јер полиција неће дозволити само ако се суд држи строго тога.

Илија Цветановић. Односно ове аренде што се издаје за наплаћивање таксе, да ли он има право и од приватни да наплаћује.

Председник. Он има право да наплаћује таксу од свију који кољу у Београду; и та се такса наплаћује од брва. На сваки брав по 10 п. дин., дакле за хиљаду дин. треба да се закоље десет хиљада брва, а што је више то је његово. Но тај се број узима за све козаре, а пошто су ове године забрањене на више места козаре то овај сад неће и зато сам наредно другу лицитацију којом ће се издати под закуп ово право на наплату таксе.

V

Председник. Сад да идемо даље. Државна је господо лицитација за набавку хране за стоку. Набавка 92.565 кг. сена остала је на В. Лазаревићу по 6.90 дин. од 100 кг. Набавка 29.200 кг. сламе остала је на Стеви Лазаревићу по 3.70 динара 100 кг. Набавка 40000 кила јечма и 12.000 овса остала је на М. Ђурићу по 12.94 и јечам и овас.

Ђока Николић. Што се тиче цене за овас и јечам то могу казати да није скупо, јер овас је данас 12½ пара кг. а јечам 12½ до 13 динара, с тога дакле треба ово одобрити.

Светозар Боторић. Ја би само имао да додам да општина узме по 10 кила и овса и јечма, као мустру и то да запечати, па кад се буде примило да се сравни са овом

мустром, те тако не би могао друго погађати а друго продавати. Што се тиче цене, против ње немам шта.

Ђока Николић. Ја би молио да се у будуће не дешава тако као што се до сада дешавало, а то је да ме зовете за десет цака зоби јер и ја имам моја посла а за такве ситнице није право сваки час долазити. Зато би најбоље било да лиферант предаје веће количине повише.

Светозар Боторић. У допуну још онога мога говора ако га прими одбор, а то је да се узме мустра и да се запечати имао би још да предложим да општина не прима мање од десет хиљада кила. Ако општина нема вере да стоји кључ у кога од пожарне чете, то нека узме кључ један кмет. А ако се узима по мало онда се комисија састаје сваки час и дешава се као што се десило и данас да се јечам товари по киши. Дакле да се не узима мање од десет хиљада кила.

Димитрије Борђевић. Ваљда има одређен кмет који прима то?

Председник. Има, има.

Никола Вулковић. Знам господо да су и лањске године узели велику суму на су се напатили грдни нацови.

Председник. Ја мислим да можемо казати овако: да буде најмање шест хиљада кила, јер више немамо где сместити. А ово што је било десет цака то сам казао да се узме зоб за младе коње.

Ђока Николић. Господице председниче, онај амбар тамо не ваља ништа за зоб, јер је влажан и буђав, па ће се сва храна покварити. Даље ја по уговору не видим ко предаје нама храну. Ја мислим да треба да стоји да се храна општини предаје и по томе и до места да донесе, а не као што сам данас видео да вуку општинска кола. Ја мислим кад сам ја примио лицитацију да морам и донети општини а не општина да носи.

Председник. Онда ако је тако, ја вас молим да уговор слободно преиначимо, и да га питамо после оће ли по томе уговору, па ако неће, онда да држимо другу лицитацију.

Светозар Боторић. Ја би предложио да се држи друга лицитација, али поред овога услова да се стави и услов који сам мало пре казао а то је да се и мустра узме. И да се предвиди за подвоз, да сам превлачи.

Раденко Драговић. Ја сам хтео да кажем да су и услови добри, али ви немате магаче. Храна је добра али магаче не ваљају. Ми смо данас гледали храну и место али место није никако за храну, јер храна за кратко време добра је, али после прокисне.

Ђока Николић. Ја мислим да би најбоље

било да се направи у авлији један амбар од дрвета.

Председник. Ја примам тај ваш предлог да се начини амбар; (чује се: добро) Но има овде више примедба. Одобравате ли лицитацију сламе и сена? (Одобравамо). За лицитацију јечма и овса да раснишемо другу лицитацију ако Ђурић не пристане да према вашим примедбама допунимо услове и уговор. (Прима се, врло добро).

(СВРШИЋЕ СЕ.)

ДОПИСИ ГРАЂАНА

Београд 30 септембра.

У једном од скорашњих бројева Б. О. Н. донеле су поклич на грађане у коме је на врло леп начин исказано за што је потребно да што већи број грађана држи и чита општинске новине. Ми који пратимо шта се у општинској кући решава и ради, чинимо то из уверења да је свакога грађанина дужност да се упознаје са општинским дужностима, пословима и теретима. Општински збор решава најважније ствари, које се тичу општих користи, па можемо ли правилно решавати и гласати; можемо ли праве интересе и општинске и наше личне заступати, кад не познајемо радњу варошког представништва.

Тако исто слажемо се са оним што је уредништво изјавило, да ће у лист пуштали све оно што о општинским пословима имају да кажу и примете поједини грађани.

Одиста је тако: више очи — више виде; више — људи више знају. С тога гледишта и хоћу да проговорим о једноме питању које засеца у интересе и општинске и грађанске. Налазим, да је расправљању, овакових питања, доиста једино место у „Општинским новинама“, пошто је тај лист у тој цели покренут, да би грађани могли своје локалне ствари, ван политичких листова, претресати и налазити пута, како да се варошке установе удесе тако да донесе стварне користи и њима лично а и општини.

Ја овако сматрам:

У почетку самог нашег уређања државног, владе су уважале реформе, које у страним државама постојаху, а показале су се као корисне по државу и општину.

Општине, као саставни делови државних власти, дужне су биле да у сваком погледу потпомажу државну власт, и за то су њима чињене извесне повластице, давано право на прибављање прихода, који су непосредно унашани у општинску касу. Државна пак власт дужна је била да свуда штити општинске интересе и да силом своје власти за општину врши и наплату. Овака узајамност постављена је била појединим

законима, који су истина одређивали поједине засебне дужности, али по готову, што се тичало целе једне општине радила је државна и општинска власт заједнички.

Још године 1861. зведено је да се у свакој општини — њеном атару — покрај варошких кланица могу отварасти, ван вароши (где и куда то је општинска у споразуму са државном влашћу одређивала) тако зване салане — козаре, где се врши клање ситне стоке, оваца и коза.

Шта је била главна намера законодавцу, нећемо да испитујемо. Зна се само то да се помоћу салана више стоке преко године закоље, и да се на њима месо без лоја продаје, те се тако лој као засебан артикл добија и извози. Саланске радње не продају целог заклатог бржава, но само бутове и плећке, остало остављају за пастрму. Чим се салане отворе, читаве гомиле јуре да купе саланско месо, јер је оно „јевтиније“ и „боље.“ Ко год може да изађе или кога пошаље, неће тада купити у вароши меса јагњећег за живу главу па ма знао да ће на салани добити месо од каквог трогодишњег јарца. Што се од њега може поразбољевати цела породица, то се ника не тиче; главно су оних 20 пара што плати јевтиније. Закунци салана, могу и имају рачуна да дају месо јевтиније но они у вароши за то, што неплаћају велику аренду.

Самим законом о саланама одређена је такса и то: од бржава оваца или коза 20 п. чар., од краве 4 гр. чар., од вола или бивола 8 гр. чар., за свинче 4 а за назимад 2 гр. ч. Разуме се то је било у 1861 год. када београдска општина није имала околних издатака, данас, данас је то немогуће. Општина мора да се стара да варошке и грађанске потребе извршује онако како то треба, и према томе она мора да тражи изворе одакле ће подмирити учињене расходе. Међу тим закон о саланама није мењан, а за варошке клаче сваке године повишава се и уређује.

Да би сами читаоци упознали се одкуда они продавци на саланама могу јевтиније давати месо, но ови у вароши, нека погледају у доње сравање о плаћању такса па ће им бити све јасно.

Ево тог прегледа:

	на салани	у вароши
за овцу	20 п. д.	2½ дин.
„ козу	20 „ „	„ „
„ вола	1½ дин.	26 „
„ краву	1 „	18 „
„ бивола	1½ „	30 „
„ свињу	1 „	1 „
„ назимад	40 п. д.	50 п. д.

Покрај овакових такса варошки продавци морају да плаћају још и ово: за декар, од једног заклатог вола, краве и бивола 50 п. д.; за осталу ситну стоку по

20 п. д.; за чишћење зграде, где се коље, од једног вола, бивола и краве по 20 п. д., а за осталу ситну стоку по 10 п. д. дакле на све што је уредбом одређено. А шта плаћају закупци салана? Готово према горњима ништа!

Погледајмо добро цифре плаћања аренде варошких продаваца, и цифре саланских продаваца, па ће се признати: да је очита неправда. Док салански продавац плаћа само 20 п. д., дотле онај у вароши плаћа $2\frac{1}{2}$ дин. Нека један заклани брав има 10 до 15 кила на салани ће те то купити за 6 динара, у вароши кошта 9 динара, дакле са половином цене скупије. Али варошанин платио је аренде за једну овцу равно 2-80 п. дин. и њему је фактички не могуће да продаје месо јевтиније од 60 п. кило. Када би и варошки клач плаћао само онолико аренде, колико онај у атару, и он би могао давати по истој цени месо у вароши, као и они на саланама.

Ну, има једна класа људи која нема права као остали грађани, то су кафеџије, гостионичари и млекаџије. Грађанин је слободан купац саланског меса, он може крепути са саламе 100 кила меса, и за то не плаћа никакве аренде; међутим, гостионичари, ако желе купити месо на салани, они морају плаћати аренду од $7\frac{1}{2}$ пара дин. од једног кила, и тако док грађанин кошта кила меса 40 п. д. дотле њега кошта $47\frac{1}{2}$ п. д., што значи јевтиније по у вароши $12\frac{1}{2}$ п. Овде треба имати на уму каква је разлика између саланског и варошког меса. За гостионичара није оно месо боље са кога је поскидан сав лој, јер му тада треба више масти при готовљењу јела; а са друге стране онај штрапац, који човек подноси, није вредан оне сићушне суме која се том куповином уштеђује.

Рећи ће нам когод да смо ми овде установили да бранимо варошке клаче стоке, док на против нама је права циљ да ако је могуће изравнамо у неколико предузетнике салана са варошанима, и да општини што више прихода принесемо. А други пак већ видимо како се спремају, каже нам: салане су за сиротињу. Ми им то нећемо да споримо и ми нећемо да заступамо то гледиште да их треба сасвим укинути, ма да за то имамо довољно разлога, ну хоћемо да питамо: зашто да гостионичари и млекаџије плаћају ону аренду од $7\frac{1}{2}$ пара, кад то остали грађани не плаћају.

Одговор је сасвим лак. То је за општинске трошкове (!)... а друго за то што они шпекулишу с месом. Леп одговор. Дакле они који купују месо у вароши не шпекулишу, но само они што донесе са салана. Истина зато варошани плаћају месо 60 пара а онај са салане $47\frac{1}{2}$ п. динарских. Лепа једнакост.

Ако су салане заиста само за сиротињу, онда је преко потребно да се побринемо да од једне сиротиње не направимо две. Јер док с једне стране потпомажемо, с друге одмажемо. Помагајући сиротне породице, убијамо наше варошке клаче и тиме стварамо другу сиротињу; а у исто време једним грађанима, наплаћујемо пеку аренду а другима неплаћујемо ништа. Треба дакле изравнати и једне и друге у подношају терета.

Да би се помогло и сиротињи и клачима варошким требало би, да се у место клања стоке ван вароши дозволи слободно клање, и то само у оном времену које је одређено за салане, у самој вароши, и то тако да се садања аренда на ситну стоку спусти на такав минимум који не би оштетио ни општинске ни грађанске интересе. Овим поступком избегли би ону неправичност коју сада вршимо над појединим грађанима нашим. А сама пак општина ако неби што користила и увећала своје приходе, не би заиста ни умалила.

Неће ли се тако, онда би требало ослободити оне грађане који већ поред једне аренде, коју плаћају арендатори салана, плаћају и другу аренду. Једно или друго треба урадити, ради саме правде и једнакости међу грађанима.

У исто време општина би требала да према плаћању аренде у вароши удеси и аренду на саланама и тиме клаче варошке и саланске изједначи.

П. С.

ОПШТИНСКЕ ВЕСТИ

Опет конференција. Седници општинскога одбора, која је држана у недељу 8. о. м. присуствовао је знатан број одличних грађана, те је била претворена у конференцију, рад је почет у 4 часа и трајао до 8 а тада је прекинут закључком: да се данас — 10 октобра — у 5 часова по подне (точно) држи други ванредни састанак и на исти опет позову и грађани ван одбора како би се чуло мишљење што већег броја становника.

На држаноме овом првом састанку било је доста говорника, дебата је текла потпуно у реду а поједини од грађана изнели су мисли које могу само бити од користи по решење питања о зајму и извршењу великих варошких послова.

Лепо је то кад се грађани одазивљу својој дужности, а није од штете да сваки искаже своје назоре поткрепљене стварним и озбиљним разлозима.

За то треба данас да дођу у одборску седницу (у 5. часа по подне точно) они грађани који би желели да чују даљу дебату и да даду своје мишљење, ако нађу за потребно.

Ајде да прегнемо сви братски и сложено, те да више не патимо и не пропадамо, кад — Богу хвала — имамо моћи и начина да и ми себи створимо за живот и здравље оно што је најпотребније свакој вароши и сваком поједином становнику и што је по свима другим напредним варошима већ урађено.

Још до данас није решавано у одору општинском питање од већег значаја. За то и јесте потребно да се држи ма и неколико конференција ради општег обавештења и споразума.

Школе. Извештај стручне комисије, која проучава питање о подизању зграда за основне школе предаће се јавности чим буде поднесен. За сада јављамо само толико да ће комисија предложити да се подигне свега 10 зграда за основ. школе, да коштање сваке од њих не буде веће од 50.000 динара, да се за израду планова расписне конкурс па кад планови буду готови и усвојени, онда да се претходно сагради у Цалилули једна модел-зграда и тек онда предузме грађење и осталих.

Ова последња мисао заиста је на своме месту јер на такав начин, кад се на саграђеној једној згради уоче мане, ако их буде, лако их је избећи код осталих.

Интересантно. Сазнали смо с позване стране да се управа прив. нар. банке занима понудом једне велике стране фирме (која има овде свој филијал) да удеси електрично осветљење по локалимa банке и да тако исто електричним осветљењем снабдева и све остале грађанске домове у оближњим улицама са којима се погоди.

Уздржавамо се за сада од сваког коментара јер нам изгледа да и само бележење ове новости даје по себи довољно објасњења.

Да приме. Многи од оних, који су молили за службу општинску, поднели су уз молбе и своја документа.

Места која су била празна, попуњена су, па за то треба да дођу и документа своја приме они који није су могли добити службу.

ИЗ СТРАНИХ ОПШТИНА

Друштво за грађење у Софији. Синдикат бечких и пештанских банкара споразумно са главним капиталистима у земљи намерава да оснује у Софији друштво за предузећа и грађевине. Поред државних грађевина, удружење ово имаће широко поље рада и у пословима које је пројектовала општина софијска и од којих ће се насигурно с пролећа предузети грађење водовода, канализација улица, електрично осветљење, подизање општинске куће, нар. позоришта како доликује престоници северне и јужне Бугарске и т. д.

Синдикат располаже великим финансијским средствима а осигурао је себи и помоћ чувеног бечког архитекта Емила Ферстра. Удружење ће подизати и индустријске радионице: циглане, дрвенарнице, гвозђарнице и т. д. а предузимачима и индустријалцима даваће и готов новац са умереним интересом. Једном речи ово удружење капиталиста помагаће индустрију и предузећа која имају будућност.

Ову белешку прештампао је пештански „Revue de l' Orient“ из софијског листа „Бугарија,“ и по звучности њеној могли би закључити да одиста има нечег у ствари. Али знајући врло добро како оваке „намере“ врло лако ничу а ређе се остварују, нека нам је допуштено посумњати да ће синдикат аустроугарских банкара у скоро приступити извршењу ове своје „намере.“

Пожарне чете. У угарској влада је наредила свима општинама да организују пожарне чете, али велика већина, како јављају „Gr. Klk. Zeit.“ није у стању одазвати се што су за справе и остаду спрему потребни толико трошкови колико им је не могуће одвајати. Поједини лиферанти за мало поруцбине стављају врло високе цене и тако мање општине при набавкама појединих справа и других потреба плаћале би сразмерно много више. Због тога I команда темшварских пожарника колегијално позвала је све остале да се на њу обраћају кад им што буде требало па ће она посредовати да се набавка изврши по најнижу цену.

Код нас ће још много проћи докле се по свима варошким општинама установе било добровољне дружине или сталне општинске пожарне чете.

Ипак за то даје се усвојити ова мисао те би у будуће наше унутрашње општине, које имају пожарних установа требале да поруцбину справа врше споразумно са командом престоничне пожарне чете. Већ је из раније било прилике да су неке општине тако и поступале, и на тај начин по

много јевтинију цену извршиле набавку онога што им је потребно.

Није од штете ако овом згодном приликом поменемо да би ваљало настати да се ускоро образују пожарне дружине у свима бар већим нашим општинама. Разуме се да многим од њих није могуће издржавати ни најмању пожарну чету, али им је у толико лакше оснивати добровољне дружине. Слична хуманитарна друштва боље успевају по другим варошима но у престоницама, а без спора пожарне су дружине међу најпотребнијима.

ОПШТИНСКЕ ЛИЦИТАЦИЈЕ

У рачуноводству београдске општине држаће се ове лицитације:

Данас за годишњу набавку олова, које се употребљује за маркирање меса.

Услови су изложени у рачуноводству а могу се видети и на дан лицитације.

Сви они који желе олово лиферовати, треба да на лицитацију дођу.

Од стране Суда општ. вар. Београда. 3. октобра 1889.

ПРЕГЛЕД

ПОСЛОВА ОПШТИНСКОГА СУДА

— од 25 Септ. до 1. Окт. о. г. —

I. Судска радња:

а.) рочишта одређено	97
б.) пресуда изречено	74
в.) забрана одобрено	47
г.) уверења издато	49

II. Извршно оделење:

а.) пресуда извршено	50
б.) забрана удејствовано	43
в.) уверења прибављено	29
г.) страни предм. свршено	1
д.) маса образована	7

III. са кланице:

Заклато:

а.) волова	116
б.) крава	53
в.) телади	18
г.) овнова	283
д.) оваца	42
ђ.) јагањаца	28
е.) јарчева	6
ж.) свиња	218
з.) прасади	182

Примедба: Наплаћено је аренде 5667 дин. Кријумчара проказано 4.

БЕОГРАДСКА ПИЈАЦА:

Од 26. Септем. до 30. Септ. прешло преко општинских кантара:

ТЕЖИНА	Ч е г а	10 к.	ТЕЖИНУ	Ч е г а	100 к.
		просе- чна цена			киЛОГР.
КИЛОГР.		дин.	КИЛОГР.		дин.
8100	Брашна пшенична	—	33,200	Сламе	2·50
	Брашна кукурузна	—	734	Шипарке	36—
129,484	Пшенице	13·50		Коре брезове	—
28,289	Кукуруза	12·50		Шљива сувих стар	—
50,074	Ражи	10—	223	Меда	70—
	Крупника	—	350	Кајмака	130
23,676	Јечма	12·11	465	Сира	80—
18,146	Овса	12·11	206	Доја топљена	90—
	Кукуруз нови	—	65	Масли	1·10
4,878	Пасуља	25·24	27,466	Свиња дебелих	80—
16,499	Кромпира	9·08	241	Тумура дрвена	7—
58	Арпаџика	18—	76,415	Креча	3·20
6,551	Црна лука	8·07	5,200	Јарма кукуруза	14—
140	Бела лука	20·25	4,000	Разна воћа	18—
11,407	Јабука	15·12	350	Разне зелени	—
9,513	Крушака	15·08	Литара		
2,441	Ораја	22·50	485	Вина црна	24—
23,962	Грожђа	28·22		Вина бела	—
3,814	Шљива сирових	7·50	2,221	Ракије шљ. меке	25—
895,479	Сувих шљива нов.	26·17		„ „ љуте	—
996	Некмеза	30—		„ „ колове меке	—
167,555	Сена	5·50			

Примедба. Наплаћено је на име кантарије 3,317·80 дин.